

Zaak C-437/97

Evangelischer Krankenhausverein Wien
tegen
Abgabenberufungskommission Wien
en
Wein & Co. HandelsgesmbH, voorheen Ikera
Warenhandelsgesellschaft mbH
tegen
Oberösterreichische Landesregierung

[verzoek van het Verwaltungsgerichtshof (Oostenrijk)
om een prejudiciële beslissing]

„Indirecte belasting — Gemeentelijke drankbelasting —
Zesde BTW-richtlijn — Richtlijn 92/12/EEG”

Conclusie van advocaat-generaal A. Saggio van 1 juli 1999 I-1161
Arrest van het Hof (Vijfde kamer) van 9 maart 2000 I-1189

Samenvatting van het arrest

1. *Fiscale bepalingen — Harmonisatie van wetgevingen — Omzetbelasting — Gemeenschappelijk stelsel van belasting over toegevoegde waarde — Verbod om andere nationale belastingen met karakter van omzetbelasting te heffen — Doel — Begrip*

„omzetbelasting” — Draagwijdte — Belasting op levering van consumptie-ijs en dranken — Daarvan uitgesloten
(Richtlijn 77/388 van de Raad, art. 33)

2. *Gemeenschapsrecht — Uitlegging — Nuttige werking*
3. *Gemeenschapsrecht — Uitlegging — Meertalige teksten — Divergentie tussen verschillende taalversies*
4. *Fiscale bepalingen — Harmonisatie van wetgevingen — Accijns — Richtlijn 92/12 — Alcohol en alcoholhoudende dranken — Andere indirecte belastingen dan accijns — Voorwaarden — Belasting op levering van alcoholhoudende dranken waarmee ander dan louter begrotingstechnisch doel wordt nagestreefd en waarbij noch algemene opzet van regels betreffende accijnzen noch die van voor toepassing van belasting over toegevoegde waarde geldende regels in acht wordt genomen — Ontoelaatbaarheid (Richtlijn 92/12 van de Raad, art. 3, lid 2)*
5. *Prejudiciële vragen — Uitlegging — Werking in tijd van arresten houdende uitlegging — Retroactieve werking — Grenzen — Rechtszekerheid — Beoordelingsvrijheid van Hof [EG-Verdrag, art. 177 (thans art. 234 EG)]*

1. Artikel 33 van de Zesde richtlijn 77/388 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der lidstaten inzake omzetbelasting verzet zich weliswaar tegen de handhaving of invoering van registratierechten of andere soorten belastingen, rechten en heffingen, die de voornaamste kenmerken van de belasting over de toegevoegde waarde bezitten, doch niet tegen de handhaving of invoering van een belasting die deze kenmerken niet vertoont. Derhalve verzet die bepaling zich niet tegen de handhaving van een bij de wettelijke regeling van een lidstaat vastgestelde belasting die wordt geheven over de levering onder bezwarende titel van consumptie-ijs, inclusief de daarin verwerkte of daarbij verstrekte vruchten, en van dranken, telkens met inbegrip van de medeverkochte verpakkingen en toebehoren. Die belasting, die enkel geldt voor een beperkte categorie goederen, is immers geen algemene belasting omdat zij niet tot

doel heeft alle economische handelingen in de betrokken lidstaat te treffen.

(cf. punten 23-25, dictum 1)

2. Wanneer een gemeenschapsrechtelijke bepaling voor verschillende uitleggingen vatbaar is, moet de voorkeur worden gegeven aan de uitlegging die de nuttige werking van de bepaling kan verzekeren.

(cf. punt 41)

3. Wanneer er verschillen zijn tussen de taalversies van een communautaire tekst, moet bij de uitlegging van de betrokken bepaling worden gelet op de algemene opzet en de doelstelling van de regeling waarvan zij een onderdeel vormt.
- gewicht van het product, de hoeveelheid van het product of de alcohol die het bevat, noch de algemene opzet van de voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde geldende voorschriften wat de berekening en de verschuldigdheid betreft, in acht wordt genomen.

(cf. punt 42)

(cf. punten 30-31, 47-50, dictum 2)

4. Artikel 3, lid 2, van richtlijn 92/12 betreffende de algemene regeling voor accijnzproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop, volgens hetwelk op de in lid 1 van dat artikel genoemde producten andere indirecte belastingen dan accijnzen mogen worden geheven, mits daarmee een of meer specifieke doeleinden in de zin van die bepaling worden nagestreefd en daarbij de voor de toepassing van de accijnzen en de belasting over de toegevoegde waarde geldende voorschriften inzake belastingheffing in acht worden genomen wat de vaststelling van de maatstaf van heffing en de berekening, de verschuldigdheid en de controle van de belasting betreft, verzet zich tegen de handhaving van een bij de wettelijke regeling van een lidstaat vastgestelde belasting over de levering onder bezwarende titel van alcoholhoudende dranken, waarmee geen ander dan een louter begrotingstechnisch doel wordt nagestreefd en waarbij noch de algemene opzet van de voorschriften betreffende de accijnzen op alcoholhoudende dranken, waarvan het bedrag wordt vastgesteld op basis van de waarde van het product en niet op basis van het
5. Bij de uitoefening van de hem bij artikel 177 van het Verdrag (thans artikel 234 EG) verleende bevoegdheid kan het Hof slechts bij uitzondering, op grond van een aan de communautaire rechtsorde inherent algemeen beginsel van rechtszekerheid, aanleiding vinden om voor iedere belanghebbende beperkingen te stellen aan de mogelijkheid om met een beroep op een door het Hof uitgelegde bepaling te goeder trouw tot stand gekomen rechtsbetrekkingen weer in geding te brengen. Een dergelijke beperking is slechts mogelijk in het arrest waarin de gevraagde uitlegging wordt gegeven. Bij de beslissing of de werking van een arrest in de tijd moet worden beperkt, moet worden bedacht dat de praktische gevolgen van een rechterlijke uitspraak weliswaar zorgvuldig moeten worden afgewogen, doch dat dit er niet toe mag leiden dat de objectiviteit van het recht geweld wordt aangedaan en dat omwille van de weerslag die een rechterlijke beslissing voor het verleden kan hebben, de toepassing van dat recht in de toekomst in gevaar wordt gebracht.

Aangezien artikel 3, lid 2, van richtlijn 92/12 betreffende de algemene regeling voor accijnsproducten, het voorhanden hebben en het verkeer daarvan en de controles daarop, niet het voorwerp van een prejudicieel uitleggingsarrest is geweest, en de betrokken lidstaat op grond van de houding van de Commissie in redelijkheid mocht aannemen dat de nationale wettelijke regeling betreffende de belasting op alcoholhoudende dranken in overeenstemming was met het gemeenschapsrecht, staan dwingende redenen in verband met de rechtszekerheid eraan in de weg dat rechtsbetrekkingen die al hun gevolgen in het verleden hebben gesorteerd, weer in geding worden gebracht, daar zulks het stelsel van financiering van de betrokken lidstaat terugwerkend zou verstoren.

Om die reden dient het Hof te beslissen dat artikel 3, lid 2, van de richtlijn niet kan worden aangevoerd tot staving van vorderingen betreffende een dergelijke belasting die vóór de datum van het arrest waarbij wordt vastgesteld dat zij onverenigbaar is met het gemeenschapsrecht, is betaald of opeisbaar is geworden, behalve door verzoekers die vóór die datum een beroep in rechte hebben ingesteld of een daarmee gelijk te stellen bezwaarschrift hebben ingediend.

(cf. punten 57-60, dictum 3)